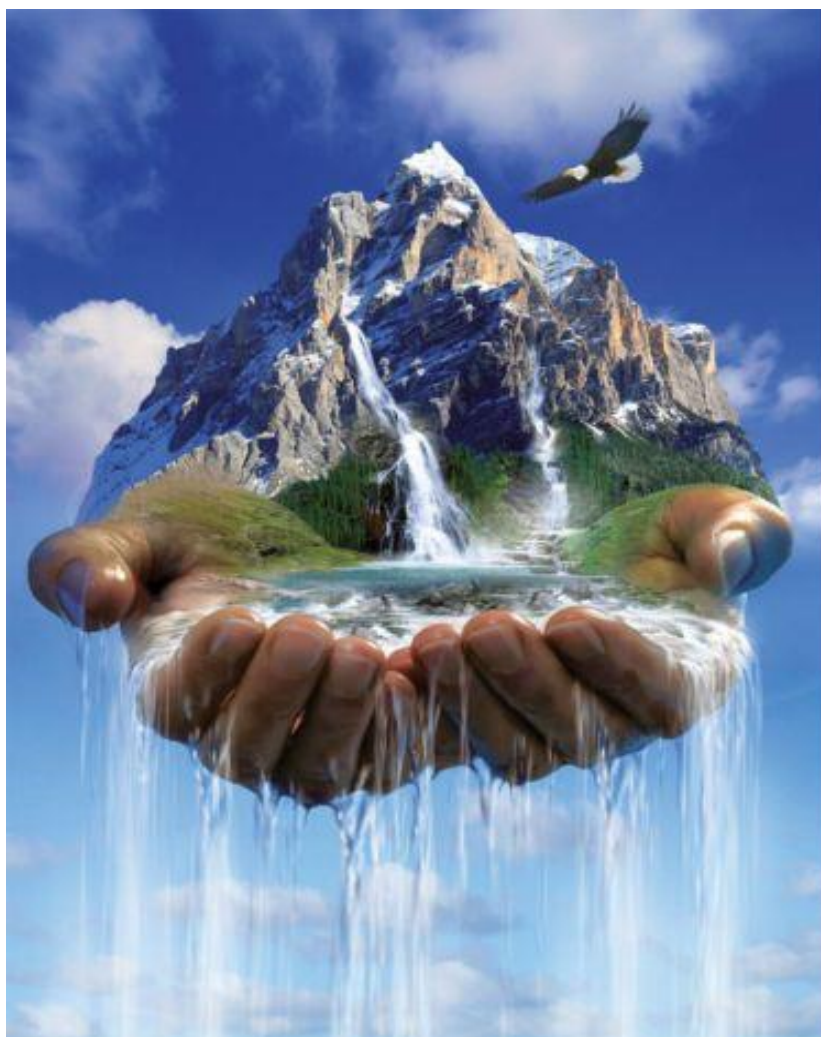

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

19 березня 2025 р

м. Київ

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцент;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2025. – 298 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) відображено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: вплив довкілля на здоров'я людини, профілактику й лікування захворювань, епідеміологічні виклики, безпеку харчових продуктів, умови праці та медичного забезпечення у воєнних умовах. Основний акцент – міждисциплінарні зв'язки екології й профілактичної медицини, що має на меті: гармонізувати науково-дослідну діяльність у межах «Єдиного здоров'я» з політиками ЄС, готувати фахівців і сприяти післявоєнному відновленню України.

УДК _613+574]:061.3

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове

Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити авторські тексти без змін

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

прибирального інвентарю, кухонного посуду; допуск до роботи працівників без медичних оглядів або відсутність особових медичних книжок у окремих працівників; порушення правил особистої гігієни особами, які брали участь у приготуванні страв. Для спалахів з контактної – побутовим механізмом передачі збудників - скупченість дітей у приміщеннях укриттів та сховищ закладів освіти під час повітряних тривог.

З метою усунення встановлених порушень вжито відповідних заходів реагування.

Висновок: проведений аналіз причин та умов виникнення спалахів та харчових отруєнь дозволяє зробити висновок, що припинення проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) на період воєнного стану не сприяє запобіганню виникнення інфекційних і масових неінфекційних хвороб.

НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИКОРІУ У ЗДОРОВОМУ ТА ДІЄТИЧНОМУ ХАРЧУВАННІ

**Аністратенко Т.І., Велика Н.В., Кузьмінська О.В., Васильківський П.М.,
Закамська К.О., Шевчук О.Є., Король А.М.**

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Численні фактори екологічного, виробничого, побутового, соціального середовища та факт повномасштабного вторгнення російських військ на терени України призводять до прогресивного погіршення стану здоров'я населення, про що свідчать результати статистичних досліджень. Одним з найважливіших напрямів профілактики захворювань, в тому числі психосоматичних, зумовлених воєнним станом, є застосування природних натуропатичних засобів лікувально-профілактичної спрямованості у масовому харчуванні населення, у фітодієтичних та фітотерапевтичних реабілітаційних програмах, що обґрунтовує **актуальність** даної роботи.

Медико-біологічне обґрунтування застосування цикорію базується на його унікальному складі та властивостях. Основними біологічно-активними складовими цикорію є інулін, поліфруктозани, фруктозапектини, гіркоти, тритерпенові глікозиди, катехіни, холін, білки, органічні кислоти, вітаміни С, РР та групи В, мінеральні речовини К, Zn, Fe, Cr, Mn, Ca. Вміст сірковмісних амінокислот забезпечує радіопротекторну, гепатопротекторну та детоксикаційну спрямованість; перевага вмісту калію над натрієм покращує нервово-м'язову та серцеву провідність, підсилює діурез, сприяє зменшенню артеріального тиску та набряків; вміст інуліну та фруктоолігосахаридів сприяє регуляції рівня глюкози крові, що особливо важливо для хворих на цукровий діабет; виявляє пребіотичну активність щодо біфідо- і лактобактерій кишковика. Гіркоти речовини цикорію (лактуцин, лактукопикрин, цикорин) нормалізують виділення секретів шлунку та підшлункової залози, покращують апетит, нормалізують травлення; фенольні сполуки (хлорогенова та кумаринові кислоти) активують процеси тканинного обміну та репаративні механізми, сприяють загоєнню виразкових дефектів, забезпечують спазмолітичний, судинорозширюючий та антиоксидантний вплив на організм, зв'язують іони важких металів, що дуже актуально в теперішній час, як для військових, так і для цивільного населення.

У зв'язку з цим виникає необхідність створення функціональних продуктів харчування, які б поєднували в собі комплекс компонентів, що забезпечують стресрезистентність і профілактику посттравматичного стресового розладу. Такі продукти мають містити джерело легкозасвоюваного білка, який є універсальним транспортером біологічно-активних речовин в організмі, вуглеводів, а також фітонутрієнти специфічної спрямованості. Продукт повинен бути у вигляді сухого концентрату тривалого зберігання і легкого приготування.

Кафедра гігієни харчування та нутриціології НМУ імені О.О.Богомольця брала участь у розробці та клінічній апробації широкого спектру харчових продуктів та напоїв з цикорієм, які використовують у харчуванні широких верств населення, в фітодієтиці хворих на цукровий діабет I і II типу та цукрового діабету вагітних, гастриту та виразкової хвороби шлунку і 12-типалої кишки,

дискінезії жовчовивідних шляхів, некалькульозного холециститу. Розроблена суха суміш для десертного напою «Цикорлакт», яка містила екстракт цикорію, знежирене молоко і стевію. Дана суміш використовувалась при проведенні реабілітаційних програм з метою детоксикаційної, мембраностабілізуючої і імунорегуючої дії та засвідчила високу парафармакологічну ефективність. Також з метою усунення стреслабільності і профілактики психосоматичних захворювань шлунково-кишкового тракту, вікозалежної патології рекомендуємо до раціону включати екстракт цикорію та інші продукти, до складу яких входить цикорій (драже, пряники, пудінги, десерти).

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЕННОГО СТАНУ

Антомонов М.Ю.

ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України»

Інформаційна технологія — процес, який використовує сукупність засобів і методів збору, накопичення, обробки та передачі даних для отримання інформації нової якості про стан об'єкту, процесу або явища. Інакше кажучи, інформаційна технологія повинна відповісти на запитання: яку інформацію необхідно обробляти, як її отримати, якими засобами її обробити якнайкраще, за допомогою яких алгоритмів і методів виконати аналіз, як подати та використовувати отримані результати.

У разі дослідження змін громадського здоров'я в сучасних кризисних умовах інформаційна технологія має такі особливості.

1. Вибір показників здоров'я та чинників, які можуть на них впливати. Необхідно враховувати всі складники сучасного поняття здоров'я людини - його фізичне благополуччя, емоційний стан, інтелектуальний розвиток, рівень соціальності і духовності. Доцільно, за можливістю, реєструвати максимальну кількість потенційно дієвих чинників – фізичного та емоційного впливу, образу